

ice

Institut de Ciències de l'Educació
UNIVERSITAT DE BARCELONA

MEMÒRIA

Curs 2015-2016

Institut de Desenvolupament Professional
Institut de Ciències de l'Educació

ÍNDEX

<i>L'organització de l'ICE</i>	3
<i>Educació infantil, primària, secundària i formació professional</i>	8
<i>Formació de professorat universitari</i>	21
<i>Màsters i postgraus</i>	38
<i>Educació i comunitat</i>	40
<i>Recerca</i>	43
<i>Publicacions de l'ICE</i>	53
<i>Annex</i>	57

ice

Institut de Ciències de l'Educació
UNIVERSITAT DE BARCELONA

L'ORGANITZACIÓ DE L'ICE

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

- Formació de professorat d'educació infantil, primària, secundària i formació professional
- Formació de professorat universitari
- Educació i comunitat
- Innovació en formació
- Recerca
- Publicacions
- Administració i serveis

EQUIP DE DIRECCIÓ

Director/ Antoni Sans Martín

Director adjunt/ Xavier M. Triadó Ivern

Secretària/ Mercedes Gracenea Zugarramurdi

Caps de secció

Educació Infantil, Primària, Secundària i Formació Professional/ Carme Albaladejo Marcet

Recerca/ Joan Mateo Andrés

Universitat/ Teresa Pagès Costas

Educació i Comunitat/ Enric Prats Gil

Administració i Serveis/ Bartolomé Galera Cámara

L'EQUIP HUMÀ

Per dur a terme les tasques de formació, d'investigació, d'assessorament i de producció de materials i, en definitiva, de presència de la Universitat de Barcelona, a través de l'ICE, en els contextos educatius als quals es fa referència al llarg de la memòria, han col·laborat amb nosaltres:

Professorat amb adscripció a l'ICE

- Juan Antonio Amador Campos, del Departament de Personalitat, Avaluació i Tractament Psicològic.
- Maria Teresa Colén Riau, del Departament de Didàctica i Organització Educativa.
- Anna Forés Miravalles, del Departament de Didàctica i Organització Educativa.
- Olga González Mediel, del Departament de Didàctica de l'Expressió Musical i Corporal.
- Begoña Gros Salvat, del Departament de Teoria i Història de l'Educació.
- Joan Guàrdia Olmos, del Departament de Metodologia de les Ciències Socials.
- Núria Lorenzo Ramírez, del Departament de Didàctica i Organització Educativa.
- Elisa Rosado Villegas, del Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura.
- Rosa Sayós Santigosa, del Departament de Filologia Catalana.

Professorat del Departament d'Educació que es troba en comissió de serveis

Hem pogut comptar amb la dedicació de cinc professionals d'aquestes comissions per coordinar i desplegar tant les activitats de formació permanent encarregades pel Departament d'Educació com els diferents programes de formació. Aquestes persones han estat:

- Carmen Albaladejo Marcet, cap de la Secció de Formació del Professorat d'Educació Infantil, Primària, Secundària i Formació Professional,

i els formadors i formadores següents:

- Lluís Casas Sala
- Antoni Giner Tarrida
- Mercè Martínez Martínez
- Josep Palos Rodríguez

Professorat que ha col·laborat amb el Servei d'Assessorament a la Recerca (SAR)

Vanesa Berlanga Silvente, Mercedes Reguant Álvarez, Marta Sabariego Puig, Antonio Ruiz Bueno i Ruth Vilà Baños, del Departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació.

Altre personal col·laborador

- Professorat vinculat als diferents programes i projectes d'investigació de l'ICE: Carmen Buisan Serradell, Otlia Defis Peix, Dolors Ferrer Canadell, Artur Parcerisa Arán, Joan Perera Parramon, Joaquim Prats Cuevas i Amèlia Tey Teijón.
- Becaris, becàries i personal de recerca vinculats a les seccions, les activitats i els grups de recerca de l'Institut: Júlia Abelló Salvadó, Adaia Alonso Trallero, Laia Bolibar Navarro, Jazmín Bustamante Vera, María del Rocío Cuberos Vicente, Laia Cutillas Alberich, Núria Garcia Aguilar, Teresa Guixé Viedma, Lara Longares Hernández, Carlos Moya Argüello, Ivan Pérez Pineda, Isidora Valentina Sáez-Rosenkranz i Jingtao Zhu.

Personal d'administració i serveis

La gestió administrativa i econòmica de les diferents activitats i dels diversos àmbits de formació l'han dut a terme les persones següents:

- Bartolomé Galera Cámara, cap de la Secció d'Administració.
- Secretaria: M. Àngels Segura Ricart, cap de Negociat, i Ana Castán Santafé, Albert Coines Vicente, Juliana Gómez Peñalba, Marisa Herrero Serrano, M. Dolors Ortiz Muñoz, Luís Ramos del Río, Margarita Ruiz Desimón i Assumpta Ruiz Sánchez.
- Negociat Econòmic: David Oliva Albaladejo, cap de Negociat, i Julià Rodríguez Cámara, Cristina Rojas Martínez i M. Mercedes Zamora Cortés.

Personal laboral

L'organització i gestió dels diferents programes de formació i desenvolupament professional del professorat universitari i d'assessorament a la recerca en educació l'han dut a terme les persones següents:

- Evangelina González Fernández i Lourdes Marzo Ruiz, a la Secció d'Universitat.
- Lissette Fernández Núñez, a la Secció de Recerca.

El disseny i desenvolupament de les aplicacions i bases de dades de l'ICE l'ha dut a terme Rafael Becerra Machado, juntament amb l'àrea de Serveis a Usuaris de Mundet, dirigida per Carme Pineda Teixidó.

El suport a les noves tecnologies, així com l'organització i gestió dels continguts de la pàgina web de l'ICE, els ha dut a terme Mònica Mato Ferré.

ÒRGANS DE GOVERN DE L'INSTITUT

El govern de l'ICE és exercit per òrgans col·legiats i per òrgans de caràcter unipersonal.

Són òrgans de govern col·legiats: el Consell de Direcció, que exerceix la representació de tota la comunitat universitària i la dels diferents col·lectius que configuren l'Institut, format per Carme Albaladejo Marcet, Juan Antonio Amador Campos, Antoni Giner Tarrida, Mercedes Gracenea Zugarramurdi, Joaquín Gutiérrez Fruitós, Núria Lorenzo Ramírez, Joan Mateo Andrés, Lourdes Marzo Ruiz, Mònica Mato Ferré, Bartolomé Galera Cámara, Teresa Pagès Costas, Josep Palos Rodríguez, Artur Parcerisa Arán, Enric Prats Gil, Carina Rey Martín, Antonio Sans Martín, Xavier Maria Triadó Ivern, Max Turull Rubinat, Antoni Vallès Segalés i Manel Viader Junyent, i la Junta Directiva, que dirigeix l'activitat ordinària de l'Institut, l'assessora i dona suport a l'equip directiu, formada per Carme Albaladejo Marcet, Mercedes Gracenea Zugarramurdi, Joan Mateo Andrés, Bartolomé Galera Cámara, Teresa Pagès Costas, Enric Prats Gil, Antonio Sans Martín i Xavier Maria Triadó Ivern.

Com cada any, volem agrair la feina de tots els col·laboradors i col·laboradores amb els quals l'ICE compta per dur a terme les diferents activitats: formadors i formadores del programa de formació permanent del Departament d'Educació i de les activitats fetes per iniciativa de l'ICE, i especialment dels centres educatius amb els quals hem estat en contacte per poder aconseguir els objectius compartits. Aquest agraïment el volem fer arribar, també, a totes aquelles institucions que han confiat en nosaltres i ens han encomanat tasques docents, d'assessorament i d'investigació. Així mateix, el nostre agraïment es fa extensiu al professorat i a les institucions d'altres països que ens han visitat i s'han interessat per la tasca, l'organització i el funcionament de l'Institut, i han formulat consultes sobre formació permanent i desenvolupament professional del professorat.

***EDUCACIÓ INFANTIL,
PRIMÀRIA,
SECUNDÀRIA I
FORMACIÓ
PROFESSIONAL***

PRESENTACIÓ

L'objectiu principal de la secció és coordinar i desenvolupar programes de formació permanent del professorat d'infantil, primària, secundària i formació professional a través d'activitats d'actualització científica i didàctica, i dinamitzar grups de treball per a la innovació docent i la investigació educativa.

Un altre dels objectius prioritaris de la secció és impulsar projectes educatius de centre per a la millora de l'ensenyament-aprenentatge de l'alumnat. La qualitat de l'educació és un dels pilars del nostre sistema educatiu i, per tant, és important planificar i portar a terme canvis en l'organització i la metodologia de treball als centres educatius a partir d'una detecció de necessitats i un plantejament avaluatiu de centre. La visió global en la intervenció als centres és un aspecte fonamental de la formació permanent del professorat.

Les activitats organitzades per aquesta secció van adreçades fonamentalment a la formació permanent del professorat i a la millora dels centres educatius del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, i també a la resta de centres privats i concertats, dels nivells educatius esmentats.

Les activitats de formació i millora sorgeixen pels encàrrecs del Departament d'Ensenyament, per encàrrec d'altres entitats, o bé per iniciativa pròpia de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona.

Han participat en aquestes activitats mestres i professors, a més de professionals que han col·laborat en les diferents activitats formant part de comitès científics o bé com a organitzadors de jornades, presentant ponències o impartint formació, i que han col·laborat com a formadors.

El nombre total d'activitats realitzades durant aquest curs ha estat de 164.

D'aquestes activitats, 114 s'han fet per iniciativa pròpia de la institució i s'han distribuït en diferents modalitats formatives, i 50 han estat un encàrrec de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial del Departament d'Ensenyament. D'aquestes, 12 han estat subvencionades i han entrat en un conveni. La modalitat ha estat de cursos, grups de treball (GT) i jornades. La resta, és a dir, 38, corresponen a l'encàrrec del Departament d'Ensenyament referit a les estades formatives a les empreses.

ENCÀRRECS DEL DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Formació professional

Han estat programades activitats adreçades a cicles formatius de grau superior i mitjà que el Departament d'Ensenyament proveïa mitjançant fons socials europeus. Les activitats programades donen resposta a les necessitats formatives plantejades pel professorat en una detecció prèvia. Es busca atendre les famílies professionals que atenem normalment (Sanitat, Serveis a la comunitat, Imatge personal, Activitats físiques i esportives, Indústries

alimentàries, Hoteleria i turisme, Administració, i Comerç i màrqueting). La prioritat és donar resposta, a través de la formació, a continguts i procediments perquè el professorat pugui aconseguir que l'alumnat assoleixi els resultats d'aprenentatge curricular, però sense perdre de vista els aspectes didàctics que també ho han de fer possible. S'ha incrementat el nombre d'estades a empreses. Aquesta modalitat és una manera magnífica de donar resposta a les necessitats formatives del professorat. Obre també una oportunitat de relació amb empreses que pot ser clau en formacions futures.

El nostre paper ha estat buscar les empreses que podien donar resposta a les demandes del professorat, facilitar els tràmits administratius i de gestió i fer el seguiment i la certificació de l'estada.

Participació en els [plans de formació de zones educatives](#) amb els següents objectius:

- Assessorar i orientar en formació amb la responsabilitat de buscar el professorat formador que ha d'impartir els cursos a les zones, d'acord amb la demanda d'activitats formatives dels centres de recursos pedagògics. L'ICE intervé en vint-i-tres zones (disset a la província de Barcelona i sis a Barcelona ciutat).
- Dissenyar la formació de formadors per a l'actualització en innovació docent del professorat formador que s'ocupa de la formació en zones o de les activitats desenvolupades a partir de la iniciativa de l'ICE.
- Formar part de la comissió del pla de formació de zona corresponent amb la finalitat de seleccionar les activitats que es desenvoluparan durant el curs.

Planificació d'activitats al CRP Nou Barris

El CRP de Nou Barris va fer un encàrrec a l'ICE d'organització de formació en educació emocional per a diferents centres educatius. Es va fer una formació inicial, una participació en xarxa entre els docents participants i una jornada d'intercanvi d'experiències.

Participació en grups de treball

Participació com a membres en tres grups de treball organitzats des de la Subdirecció General d'Innovació, Formació i Orientació del Departament d'Ensenyament:

- Els especialistes de suport a la inclusió: planificació de mesures i suports addicionals i intensius a les escoles.
- L'espai escolar com a espai artístic.
- Una escola per al seu temps. La innovació en un centre educatiu.

Activitats d'iniciativa pròpia

Es porten a terme activitats de formació permanent sorgides dels diferents programes de l'ICE i d'acords amb altres entitats. Estan adreçades als diferents nivells educatius.

Actualment hi ha disset programes, mitjançant els quals es fan les tasques de coordinar grups de treball d'innovació, promoure recerques educatives, i organitzar jornades, cursos generals, cursos per a professorat novell, seminaris, taules rodones i conferències. També s'impulsen projectes de centre per a la millora dels processos d'ensenyament-aprenentatge.

Destaquem:

Coorganització del V Congreso Internacional

Nuevas Tendencias en la Formación Permanente del Profesorado: «Cambia la Sociedad, cambia la formación del profesorado». Aquest congrés va estar organitzat per l'Instituto Superior de Formación Docente Salomé Ureña, l'Instituto Dominicano de Evaluación e Investigación de la Calidad Educativa, l'Instituto Nacional de Formación y Capacitación del Magisterio, i la Facultat de Formació del Professorat i l'ICE de la Universitat de Barcelona. Es va fer el 25, 26 i 27 de juliol del 2016 a Punta Cana, República Dominicana.

Organització del tancament del projecte Erasmus Mundus STETTIN

Amb l'Institut Universitaire de Formation des Maîtres (IUFM) de Marsella, en el qual col·laboren deu universitats europees.

Projecte Fem Salut

Es duu a terme conjuntament amb l'Agència Catalana de la Salut. És un projecte que proposa partir del consens i el compromís dels diferents membres de la comunitat educativa (professorat, famílies i alumnat) per permetre impulsar intervencions en l'àmbit de la salut. Aquest curs han participat en el projecte 18 escoles.

Programa d'intervenció educativa

«Altes capacitats en el marc de l'escola inclusiva»

L'objectiu d'aquest programa és elaborar pautes organitzatives i de gestió per aconseguir que el sistema d'aprenentatge de l'alumnat d'altres capacitats (AC) sigui tan significatiu i de qualitat com per a la resta de l'alumnat dins del marc inclusiu. Es volen formar i consolidar cèl·lules de canvi i models de gestió excel·lents per a una aplicació pràctica, profunda i beneficiosa dins del marc socioeconòmic actual i de previsió de futur professional per a l'alumnat d'AC i per a tot l'alumnat en general.

Programa TREVA. Tècniques de Relaxació Vivencial Aplicades a l'Aula

El programa treballa en tres direccions:

1. Dur a terme recerca teòrica i empírica al voltant de temes clau, sobretot els que impliquin la comunitat educativa.
2. Formar formadors per desenvolupar el Programa TREVA tot aplicant-lo mitjançant formació als centres escolars de Catalunya.
3. Crear diversos materials del Programa TREVA (publicacions, díptics, guia del programa, web, adaptacions a infantil i primària, vídeos, contes, publicacions, etc.).

Projecte Escolta'm

Aquest curs s'ha continuat liderant el desplegament del projecte Escolta'm. Aquest projecte vol millorar els aprenentatges de l'alumnat i potenciar una millor convivència en el centre educatiu mitjançant la tutoria personalitzada, que possibilita crear una vinculació entre alumnat i professorat i augmentar la resiliència en l'alumnat. És un projecte que té una forta demanda des de les escoles. Els resultats que es van obtenint són encoratjadors: s'ha demostrat que el projecte fa millorar els aprenentatges de competències emocionals.

Projecte de tutoria entre iguals

Continuïtat del Programa TEI (Tutoria entre Iguals). Aquest programa, que té una implicació de tot el centre educatiu, especialment a secundària, té per objectiu la prevenció de l'assetjament escolar (bullying) a les escoles i la millora de la convivència. La finalitat és l'acompanyament de l'alumnat que inicia la seva escolarització a l'institut per part d'alumnat més antic. Un apadrinament que acull i ajuda a l'encaix en el centre educatiu. S'està implantant a la resta de l'Estat.

V Concurs de Cristal·lització a l'Escola

Es tracta d'un concurs organitzat per la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat Rovira i Virgili i l'Obra Social "la Caixa". El concurs consta de tres fases.

En primer lloc s'organitzen seminaris de formació adreçats al professorat de secundària. S'hi ofereixen els conceptes fonamentals de cristal·lografia i cristal·lització que els ha de permetre explicar als seus alumnes els procediments que hauran de seguir per dur a terme les experiències de cristal·lització i obtenir els cristalls que participaran en el concurs. En segon lloc es fa el treball als centres educatius. Finalment, els treballs seleccionats per les escoles es presenten en un acte que simula un congrés científic, on un comitè d'experts ha de decidir els guanyadors del concurs.

Projecte NanoEduca: programa per a la introducció de la nanociència i la nanotecnologia a l'alumnat de secundària i batxillerat

Aquest programa té diferents fases:

- **Fase I:** curs de formació adreçat a familiaritzar el professorat amb les eines, el llenguatge i els processos de la nanociència i la nanotecnologia i crear mòduls i tallers d'aprenentatge perquè pugui aplicar-los a l'aula. El programa està pensat per a la posterior difusió dels mòduls d'aprenentatge a través d'un lloc web creat a aquest efecte, la visita a universitats i centres tecnològics i la confecció de tallers de desenvolupament professional.
- **Fase II:** nanotecnologia a l'aula i jornada científica. Al llarg del segon semestre del curs acadèmic, els professors de secundària i batxillerat treballen amb els seus alumnes en la realització d'una sèrie d'experiments presentats en format kit i de fitxes didàctiques, centrades en diferents aspectes de la nanotecnologia (nanomaterials, mesures, riscos i beneficis, etc.), que els permet transmetre el coneixement adquirit a la fase I, tant des d'un punt de vista teòric com pràctic. Els professors disposen d'una guia didàctica amb una selecció d'experiments de tot tipus en format escrit o multimèdia, que facilita les activitats a l'aula.
- **Fase III:** jornada científica a la Universitat de Barcelona, on els alumnes han de presentar les activitats realitzades a l'aula en format pòster. Jornada supervisada per experts en nanotecnologia de la Universitat de Barcelona.

Centre Promotor d'Aprenentatge Servei de Catalunya

Col·laborem de forma específica amb el Seminari de Formació de Formadors d'ApS en les activitats formatives que duu a terme i en l'aportació de formadors per a les demandes de formació que fan els centres. També participem de forma cooperativa en les reflexions, les decisions, el disseny, la programació i el desenvolupament de les activitats que duen a terme com a centre promotor.

Conveni amb l'editorial Macmillan

Per contribuir a la formació del professorat de llengua anglesa. Aquest conveni es concreta en dues jornades, una dirigida a professorat d'infantil i primària i l'altra a professorat de secundària. Aquestes jornades presenten innovacions i experiències en l'aprenentatge de l'anglès que es poden desenvolupar a les aules i als centres.

Encàrrec de la Fundació Alícia

Encàrrec per fer la valoració pedagògica del programa Tu i Alícia per la Salut (TAS). Valoració del programa i pàgina web.

Projecte FORCES

Projecte per al Foment de la Recerca en Centres de Secundària. Durant el curs s'ha desenvolupat el projecte, que vol facilitar la relació entre els diferents departaments de la UB i els centres de secundària per ajudar a fer el treball de recerca obligatori de l'alumnat de batxillerat. Ha culminat en la consolidació de la pàgina web com a eina de comunicació i gestió entre els projectes de recerca de la UB que es presentin i els diferents centres de batxillerat del Departament d'Ensenyament que puguin estar interessats en el suport de la UB.

Publicacions derivades dels grups de treball i jornades

Volum 4, 5 i 6 de *English Is It!* (ELT Training Series).

Medicamentos: cuál, cuándo, cómo. Proyecto de Aprendizaje y Servicio para secundaria. Guía didáctica.

- I WILL: Imaginant el futur per construir realitats.
- V Jornades d'Educació i Arxius: «Patrimoni documental i centres educatius».
- XII Jornades d'Educació Emocional: «Educació emocional i neurociència».
- V Jornada d'Intercanvi d'Experiències de la Família de Serveis Socioculturals i a la Comunitat.

Relació d'activitats de la secció

	Modalitat	Nom
1	Assessorament	Organitzar el currículum de secundària per projectes de treball
2	Conferència	Comunicació corporal
3	Conferència	Dilemes professionals en l'àmbit de 0 a 6 anys
4	Conferència	I WILL: Imaginant el futur per construir realitats. La descoberta de les fortaleses
5	Conferència	La documentació pedagògica i la petita infància
6	Conferència	La metodologia del <i>design thinking</i> : quin sentit té aplicar el disseny en l'educació?
7	Conferència	Presentació de les I Jornades de Ioga a l'Educació. El ioga a l'educació del s. XXI
8	Curs	Acció tutorial a l'FP
9	Curs	Acostem GeoGebra a les aules
10	Curs	Acreditació de formadors del Programa TEI. Curs 2016-2017
11	Curs	Atención Plena. Programa de yoga y meditación para estudiantes de primaria con TDAH
12	Curs	Avaluació de la formació (1a edició formadors)
13	Curs	Avaluació formadora i avaluació dels resultats d'aprenentatge
14	Curs	Biodansa. Aplicació a l'entorn educatiu i social - I
15	Curs	Biodansa. Aplicació a l'entorn educatiu i social - II
16	Curs	Capgira't! Dóna la volta a l'aprenentatge (classe inversa o <i>flipped classroom</i>)
17	Curs	Capgira't! Dóna la volta a l'aprenentatge (classe inversa o <i>flipped classroom</i>) - B
18	Curs	Com <i>flippejar</i> FOL
19	Curs	Comerç electrònic i màrqueting digital
20	Curs	Competències socials
21	Curs	Controvèrsies científiques i indagació per a l'ensenyament de les ciències
22	Curs	Cultura i dret a la Unió Europea
23	Curs	Cura personal de la imatge per a usuaris amb necessitats estètiques especials
24	Curs	Iniciació al projecte Escolta'm. Nivell 1. Escola Gavà Mar
25	Curs	Iniciació al projecte Escolta'm. Nivell 1. Escola Betúlia
26	Curs	Iniciació al projecte Escolta'm. Nivell 1
27	Curs	Projecte Escolta'm. Nivell 2. Escola El Vapor
28	Curs	Decoració d'angles. Últimes tècniques amb <i>gel painting</i>

	Modalitat	Nom
29	Curs	Disseny i desenvolupament d'una acció formativa (1a edició formadors)
30	Curs	El món laboral
31	Curs	El programa GeoGebra per a la millora de la geometria a l'ESO
32	Curs	Ensenyament estructurat: metodologia per treballar amb alumnes amb trastorns de l'espectre autista (TEA) (I)
33	Curs	Escoles Despertes (nivell 1). <i>Mindfulness</i> aplicat a l'educació
34	Curs	Escoles Despertes (nivell 1). <i>Mindfulness</i> aplicat a l'educació
35	Curs	Escoles despertes (nivell 1). <i>Mindfulness</i> aplicat a l'educació
36	Curs	Escoles Despertes (nivell 2). <i>Mindfulness</i> aplicat a l'educació
37	Curs	Exploració bucodental per al cicle d'higienista dental
38	Curs	Formació de formadors d'aprofundiment en el tractament i la gestió dels alumnes d'altres capacitats dins de l'escenari de l'aula i marc inclusiu
39	Curs	Formació de formadors del projecte Escolta'm
40	Curs	Formació de formadors d'iniciació en el tractament i la gestió dels alumnes d'altres capacitats dins de l'escenari de l'aula i marc inclusiu
41	Curs	Formació de formadors (1a edició formadors)
42	Curs	Formació de la nova ciutadania: llengua, cultura i participació. Mòdul 1: formació en competències lingüístiques bàsiques. Eines fonamentals
43	Curs	Formació per a la inserció en el món laboral
44	Curs	La robòtica educativa de Lego i la seva aplicació creativa a l'escola
45	Curs	Les matemàtiques manipulatives, una forma relaxada i engrescadora d'aprendre a l'aula
46	Curs	Model de formació de la Diputació de Barcelona (1a edició Gestors)
47	Curs	Model de formació de la Diputació de Barcelona (2a edició Gestors)
48	Curs	Formació de la nova ciutadania: llengua, cultura i participació. Mòdul 2: Formació en competències lingüístiques bàsiques. Eines fonamentals II
49	Curs	Noves tècniques aplicades a cuina de col·lectivitats i pastisseria
50	Curs	Prácticas restaurativas. Comunidad afectiva y gestión del conflicto: reparando el daño y forjando relaciones
51	Curs	Què és la <i>gamificació</i> ? Estratègies d'aplicació a l'aula
52	Curs	Sinergies entre ioga i emocions
53	Curs	Sinergies entre ioga i emocions
54	Curs	Tècniques de relaxació vivencial aplicades a l'aula (TREVA) - Nivell I
55	Curs	Tècniques de relaxació vivencial aplicades a l'aula (TREVA) - Nivell I

	Modalitat	Nom
56	Curs	Tècniques de relaxació vivencial aplicades a l'aula (TREVA) - Nivell II
57	Curs	Tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement (TAC)
58	Curs	Treball cooperatiu. L'avaluació dels aprenentatges
59	Curs	Treball en el desenvolupament de la identitat per a la convivència comunitària
60	Curs	Treballem formes, línies i colors
61	Estada a l'empresa	Confederació sindical CCOO de Catalunya. Estades de tipus A
62	Estada a l'empresa	Consorci Mar Parc de Salut Barcelona. Estades de tipus A
63	Estada a l'empresa	Consorci Mar Parc Salut Barcelona. Estades de tipus A
64	Estada a l'empresa	Consorci Sanitari del Maresme. Estades de tipus A
65	Estada a l'empresa	Consorci Sanitari del Maresme. Estades de tipus A
66	Estada a l'empresa	Consorci Sanitari del Maresme. Estades de tipus A
67	Estada a l'empresa	Controversias científicas e indagación para la enseñanza de las ciencias
68	Estada a l'empresa	Corporació Sanitària Parc Taulí. Estades de tipus A
69	Estada a l'empresa	Daniele Gagnazzo. Perruqueria d'homes. Estades de tipus A
70	Estada a l'empresa	Dhl Exel Supply Chain Spain. Estades de tipus A
71	Estada a l'empresa	EBM Els Tres Tombs. Estades de tipus A
72	Estada a l'empresa	EBM Escorial. Estades de tipus A
73	Estada a l'empresa	EBM La Fassina. Estades de tipus A
74	Estada a l'empresa	Ecoturismo Espadán S. L. Estades de tipus A
75	Estada a l'empresa	Farmàcia Grimau. Estades de tipus A
76	Estada a l'empresa	Farmàcia Joanic. Estades de tipus A
77	Estada a l'empresa	Farmàcia núm. 003, Maria Abril Garcia. Estades de tipus A
78	Estada a l'empresa	Farmàcia Santigosa. Estades de tipus A
79	Estada a l'empresa	Fundació Althaia. Xarxa Assistencial Universitària de Manresa. Estades de tipus A
80	Estada a l'empresa	Fundació Althaia. Xarxa Assistencial Universitària de Manresa. Estades de tipus A
81	Estada a l'empresa	Fundació Hospital de l'Esperit Sant. Estades de tipus A
82	Estada a l'empresa	Fundació Hospital de l'Esperit Sant. Estades de tipus A
83	Estada a l'empresa	Hospital Clínic de Barcelona. Estades de tipus A
84	Estada a l'empresa	Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona. Estades de tipus A

	Modalitat	Nom
85	Estada a l'empresa	Hospital de Sant Joan de Déu. Estades de tipus A
86	Estada a l'empresa	Hospital de Sant Joan de Déu. Estades de tipus A
87	Estada a l'empresa	Hospital Germans Trias i Pujol. Estades de tipus A
88	Estada a l'empresa	Hospital Universitari de Bellvitge. Servei d'Anatomia Patològica. Estades de tipus A
89	Estada a l'empresa	Hospital Universitari de Bellvitge. Servei d'Anatomia Patològica. Estades de tipus A
90	Estada a l'empresa	Hospital Universitari de Bellvitge. Servei d'Anatomia Patològica. Estades de tipus A
91	Estada a l'empresa	Hospital Universitari I Politècnic la Fe. Estades de tipus A
92	Estada a l'empresa	Hospital Universitari Mútua de Terrassa. Estades de tipus A
93	Estada a l'empresa	Luart Tattoo. Estades de tipus A
94	Estada a l'empresa	Publiolimpia S.L. Estades de tipus A
95	Estada a l'empresa	Terpenic lab S.L. Estades de tipus A
96	Grup de treball	Avaluació competencial d'una UF de formació professional: ús d'eines digitals
97	Grup de treball	Avaluació de la formació. Elaboració de projectes i indicadors
98	Grup de treball	Bones pràctiques musicals amb impacte més enllà de l'aprenentatge de la música
99	Grup de treball	Canvi educatiu generat pels projectes d'ApS en els centres d'educació primària a i secundària
100	Grup de treball	Coaching Educatiu
101	Grup de treball	Comunitat i pràctiques restauratives
102	Grup de treball	Didàctica de la Història, la Geografia i altres Ciències Socials (DHIGECS) per a professorat d'educació Secundària
103	Grup de treball	Didàctica i arxius
104	Grup de treball	Dinàmica d'aula i treball cooperatiu
105	Grup de treball	Disseny d'un programa preventiu d'educació emocional
106	Grup de treball	EIX: Educació, Inclusió i Xarxa
107	Grup de treball	Escoles creatives
108	Grup de treball	Estratègies educatives per a l'assoliment d'una escola saludable. Fem Salut
109	Grup de treball	Formació de Formadors en Metodologia, Programació i Avaluació (E. Secundària)
110	Grup de treball	From Language Acquisition to Language Learning and Teaching
111	Grup de treball	GRILLO (Grup de Treball de Llengua Oral)
112	Grup de treball	Grup de Recerca en Acció Tutorial (GRAT)
113	Grup de treball	Grup de Recerca loga al Sistema Educatiu

	Modalitat	Nom
114	Grup de treball	Grup de treball de coordinadors del projecte Escolta'm
115	Grup de treball	Grup de treball de la família de serveis socioculturals i a la comunitat
116	Grup de treball	Grup de treball del projecte Tutoria entre Iguals
117	Grup de treball	Grup VIA (Vida i Art)
118	Grup de treball	Inclusió d'alumnat amb discapacitat a l'educació física escolar
119	Grup de treball	Intervenció educativa amb alumnes d'altres capacitats
120	Grup de treball	La infància i l'adolescència en situació de risc social: exercici responsable dels drets de l'infant
121	Grup de treball	Manuel Vázquez Montalbán a l'ensenyament secundari
122	Grup de treball	Medicaments. Quin, quan, com
123	Grup de treball	MITIC (Metodologia i Innovació TIC)
124	Grup de treball	Presentació del projecte «Els medicaments, quin quan, com?»
125	Grup de treball	Programa d'Educació Visual i Plàstica
126	Grup de treball	Programa d'Educació Visual i Plàstica
127	Grup de treball	Seminari d'innovació en educació per a la ciutadania: formació de formadors en aprenentatge servei
128	Grup de treball	Suport a l'escola inclusiva
129	Grup de treball	Treball per projectes
130	Intercanvi d'experiències	Dilemes professionals en l'àmbit de 0 a 6 anys
131	Intercanvi d'experiències	III Trobada d'Experiències Didàctiques DHIGES-ICE: «Propostes metodològiques en ciències socials»
132	Intercanvi d'experiències	XVI Seminari Permanent d'Orientació Professional: «Orientació i compromís social». Edició internacional
133	Jornada	Els projectes a secundària. Motivació, canvi i aprenentatge
134	Jornada	I Jornades de loga a l'Educació
135	Jornada	II Jornades de <i>Mindfulness</i> a l'Educació: «Escoles despertes. Els educadors feliços canvien el món
136	Jornada	Oportunitats per aprendre: la conversa a l'aula
137	Jornada	V Jornada d'Intercanvi d'Experiències de la Família de Serveis Socioculturals i a la Comunitat
138	Jornada	V Jornades de Relaxació i Meditació a l'Escola: «La intel·ligència corporal a l'escola»
139	Jornada	V Jornades d'Educació i Arxius: «El patrimoni documental i centres educatius»
140	Jornada	XI Trobada de Professorat de Biologia del Batxillerat

	Modalitat	Nom
141	Jornada	XII Jornades d'Educació Emocional: «Educació emocional i neurociència»
142	Jornada	XVI Trobada de Professorat de Ciències de la Terra i del Medi Ambient del Batxillerat: «La petjada humana en la immensitat de l'oceà»
143	Seminari	Cristal·lització a l'escola
144	Seminari	Formació de referents del projecte Escolta'm
145	Seminari	Investigació per a la ciutadania global a batxillerat
146	Seminari	Investigar educa en ciutadania
147	Seminari	Moviment, espai i vida quotidiana a l'educació
148	Seminari	Nanotecnologia a l'aula - NanoEduca
149	Seminari	Projecte Escolta'm a l'Institut del Teatre
150	Simposi	Manuel Vázquez Montalbán a l'ensenyament secundari
151	Taller	Descobrim: la <i>gamificació</i>
152	Taller	Descobrim: la robòtica educativa
153	Taller	Descobrim: la robòtica educativa i la <i>gamificació</i>
154	Taller	Descobrim: Lego Mindstorm a primària i ESO
155	Taller	Descobrim: reptes i projectes programant amb plaques
156	Taller	L'exposició oral com a instrument metodològic (1a edició formadors)
157	Taller	Modalitats i estratègies per a l'aprenentatge d'adults (1a edició gestors)
158	Taller	Modalitats i estratègies per a l'aprenentatge d'adults (2a edició gestors)
159	Taller	Robòtica educativa amb Arduino
160	Taller	Sobre la tasca de facilitació i LEGO® Serious Play® - Aplicació en l'aprenentatge basat en projectes
161	Taller	Taller de física de partícules
162	Trobada pedagògica	Primary Teachers' Day
163	Trobada pedagògica	Quines oportunitats ens ofereix l'entorn per desenvolupar les nostres capacitats? Com ho gestionem des de les escoles i els instituts?
164	Trobada pedagògica	Secondary Teachers' Day
165	Trobada pedagògica	Treball per projectes amb servei a la comunitat
166	Trobada pedagògica	Trobada d'intercanvi: investigació per a la ciutadania global

Institut de Ciències de l'Educació
UNIVERSITAT DE BARCELONA

FORMACIÓ DE PROFESSORAT UNIVERSITARI

PRESENTACIÓ

La Secció d'Universitat de l'ICE és responsable de programar el Pla de formació del professorat de la UB, per complir el precepte estatutari que recull com a dret del PDI «tenir accés a la formació permanent, amb la finalitat de garantir la constant millora de la tasca docent i investigadora».

L'activitat de formació adreçada al professorat de la UB s'aplica tant a la docència i la gestió com a la investigació i la transferència del coneixement, i hi participen els centres a través del [Consell de Coordinació de Formació de Centres](#).

L'objectiu general és impulsar la professionalització del professorat i contribuir a la millora de la qualitat de la docència universitària, mitjançant el disseny, l'organització i la gestió de la formació permanent i l'assessorament, la informació i l'assistència tècnica al PDI.

FORMACIÓ DE PROFESSORAT UNIVERSITARI

Dades generals

Nombre de professorat participant	
Formació permanent	1.170
Formació per a la internacionalització de la docència	275
Formació en recerca i transferència	99
Formació per a joves investigadors	207
Formació en gestió	62
Activitats coorganitzades	337
Activitats acreditades	1.909
Total docents	4.059

Memòria de cursos 2015:

Pla de formació del professorat UB 2016:

Formació permanent

La formació permanent s'ha anat oferint al llarg de tot el curs, des de setembre fins a juliol. Bàsicament, les ofertes s'han concentrat en quatre edicions: tardor (setembre-novembre), hivern (gener-febrer), primavera (març-abril) i estiu (juny-juliol). S'han organitzat un total de 38 tallers, amb una participació total de 1.025 docents.

Cursos de formació permanent:

S'han dut a terme les activitats formatives següents:

- Aprenentatge: introducció a l'ús dels mòbils a les aules
- Aprendre fent: aprenentatge servei (ApS)
- Aprendre més ensenyant menys. Claus per desenvolupar l'aprenentatge autònom
- Aprenentatge i treball col·laboratiu en xarxa i amb l'entorn Moodle
- AutoDiscovery: anàlisi exploratori automatizado de datos
- Avaluació a través de tasques i llibre de qualificacions amb Moodle 2.4
- Com aprenen els estudiants: estratègies d'aprenentatge
- Com dissenyar presentacions eficaces? Pensar, pensar, pensar i després crear
- Com millorar les classes universitàries. Comunicació, participació, motivació amb l'alumnat i suport amb eines web 2.0
- Com treure partit a la teva aula virtual: dissenya i configura una «llició» a Moodle
- Curs bàsic d'R
- Curs de LaTeX
- Desenvolupament del pensament creatiu
- Educació i tècnica de la veu
- El debat competitiu a l'aula: els fonaments de la persuasió
- Els dispositius mòbils a l'aula: d'enemics a amics
- Emprendre i ensenyar: tècniques d'emprenedoria a l'aula
- Ensenyar i aprendre amb sentit a la universitat del segle XXI
- Entusiasme a l'aula. Claus per al disseny d'una docència motivadora
- *Gamificar* l'aprenentatge: més enllà de la casella de sortida
- Gestió de l'estrès
- Gestió i administració del temps
- Introducció de les eines 2.0 a la recerca

- Jornada. Aprendre fent: aprenentatge servei (ApS)
- Jornada. La formació centrada en l'alumne a través de l'aula invertida
- La *gamificació* a l'educació superior
- La redacció com a part del procés de recerca
- L'aula connectada! Estratègies didàctiques de treball en xarxa en l'entorn Moodle
- L'avaluació continuada a la universitat: funcions i possibilitats a partir de l'anàlisi d'experiències
- L'estudi de casos com a mètode d'aprenentatge
- L'ICE a les xarxes socials. Twitter i SlideShare
- Lideratge i comunicació a l'aula
- Metodologies per aprendre
- *Mindfulness* i estrès
- Moodle Course Creator Certificate (MCCC)
- Per què i com dur a terme recerca amb perspectiva de gènere
- Taller. La formació centrada en l'alumne a través de l'aula invertida
- Tècniques estadístiques multivariants
- *Training* educatiu: millorem l'aprenentatge de les ciències i la tecnologia

Programa de formació en gestió i recerca a la Universitat de Barcelona

Destinat a càrrecs acadèmics i professorat amb responsabilitat en gestió acadèmica o en recerca, i a professorat que vol promocionar-se a través de l'acreditació i l'obtenció de trams docents.

Ofert un mòdul de quatre hores el desembre de 2015 amb un total de 99 participants:

Sistema d'acreditació de cossos docents. Guia pràctica per a la sol·licitud de trams de recerca.

Programa de formació per a joves investigadors

Té com a objectiu proporcionar eines als joves investigadors per fer front als reptes que actualment té plantejada la recerca (com fer recerca i com difondre-la; l'aprenentatge de l'arquitectura de la recerca; la gestió de la recerca i la transferència del coneixement generat). Dirigit a personal de la UB, contractat, becari o tècnic de suport a la recerca, en fase predoctoral o bé postdoctoral, sempre que no hagi passat més d'un any des de la defensa de la seva tesi. Amb un total de 171 participants, s'han ofert tres mòduls de dotze hores cadascun, de gener a març:

- Introducció i recursos per a la recerca
- Tècniques per a la millora de la recerca
- Gestió de l'R+D: transferència, innovació i emprenedoria

Programa de formació per a la internacionalització de la docència

Els nous plans d'estudis donen la possibilitat que es puguin impartir certes matèries, tant de grau com de màster, en una segona llengua diferent de la pròpia, cosa que ha de permetre a l'alumnat adquirir unes competències transversals fonamentals per a la seva formació i orientació professional.

Per això, l'ICE ha treballat en dues línies de formació:

Anglès per a la docència: s'han ofert 7 edicions, amb un total de 140 places, del curs Basic skills and tools to teach content subjects in English, de 30 hores de durada. Aquest curs ha de servir tant per contribuir a millorar la capacitat d'impartir les classes i desenvolupar la docència en anglès, com per a la preparació de ponències i presentacions en aquest idioma en congressos i fòrums de recerca i docència.

S'ha continuat oferint Basic skills and tools to teach content subjects in English II, per atendre la demanda de participants en edicions anteriors disposats a continuar la seva formació. Se n'ha fet una edició, amb 20 places disponibles.

Anglès instrumental: l'anglès per a la docència s'ha volgut reforçar amb 20 cursos més de caràcter instrumental per reforçar els coneixements d'anglès del professorat i preparar-lo per accedir al següent nivell de Basic skills. S'han ofert cursos de gramàtica de 10 nivells diferents, alguns en línia de 50 hores i d'altres presencials de 60 hores, i 10 grups de fluïdesa, de nivell intermediari a avançat, de 30 hores, amb un total de 225 persones matriculades.

S'han dut a terme les activitats formatives següents (cada edició són 30 hores):

- Basic skills and tools to teach content subjects in English: 7 edicions
- Basic skills and tools to teach content subjects in English II: 1 edició
- Oral skills for teaching & research purposes (intermediate level): 1 edició
- Oral skills for teaching & research purposes (upper-intermediate level): 4 edicions
- Oral skills for teaching & research purposes (advanced level): 5 edicions
- Anglès - pre-intermediate, mòdul 1: 1 edició
- Anglès - pre-intermediate, mòdul 2: 1 edició
- Anglès - intermediate, mòdul 1: 1 edició
- Anglès - intermediate, mòdul 2: 1 edició
- Anglès - upper-intermediate, mòdul 1: 1 edició
- Anglès - upper-intermediate, mòdul 2: 1 edició
- Anglès - nivell 5, mòdul 1: 1 edició
- Anglès - nivell 5, mòdul 2: 1 edició
- Anglès - advanced 1, mòdul 1: 1 edició

Activitats coorganitzades amb els centres

Formació a partir de les peticions de departaments o grups de professors d'un centre i d'acord amb la persona encarregada de la coordinació de formació del centre. S'han dut a terme 19 activitats coorganitzades entre l'ICE i els diferents centres de la UB, amb 337 participants.

Activitats acreditades

Durant el curs 2015-2016 s'han acreditat 104 activitats de formació organitzades per centres i serveis de la UB, amb un total de 2.362 participants.

Assessorament

- Facultat de Ciències de la Terra. Absentisme a les aules. Reunió amb la participació de: vicedegana acadèmica, cap d'estudis, coordinadora de formació de centre. Febrer de 2017.
- Biblioteconomia i Documentació. Estructuració del grau i dels màsters. Vicedegana d'Afers Acadèmics i Qualitat. Febrer de 2016.

Grups de treball ICE - Secció d'Universitat

- La docència orientada a l'aprenentatge i la reflexivitat
Coordinadora: Marta Sabariego Puig.

Àmbit de treball: la docència a l'educació superior, des d'un treball interdisciplinari (els integrants del grup imparteixen docència a quatre graus diferents, Educació Social, Mestre d'Educació Infantil, Mestre d'Educació Primària i Pedagogia, i a un mòdul de postgrau transversal als màsters oficials de la Facultat d'Educació) i interuniversitari (entre la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona).

- Learning Analytics Campus Virtual

Coordinadors: Teresa Pagès, Carina Rey, Antonio Piedras, Mirea Casas, Enrique Blasco.

Àmbit temàtic: tecnologia aplicada a la docència universitària. Recollida i anàlisi de dades dels cursos de Moodle, lligats a recursos de treball en grup i col·laboratiu. Impuls d'accions de millora de l'aprenentatge a partir de la retroacció personalitzada i el creuament de dades sobre el comportament de l'alumnat.

FORMACIÓ DE POSTGRAU

Màster en Docència Universitària per a Professorat Novell

Màster propi de la UB, de 60 crèdits, organitzat i coordinat per la Secció d'Universitat de l'ICE. 5è bienni, 2015-2017: 30 alumnes.

Máster en Docencia para Profesorado Universitario

Màster propi de la UB ofert a la Universidad de Antofagasta, Xile, en conveni amb aquesta universitat. Màster de 60 crèdits, organitzat i coordinat per la Secció d'Universitat de l'ICE. 2a edició, 2n bienni, edició 2014-2016: 40 alumnes.

FORMACIÓ DE SUPORT A PROCESSOS SELECTIUS DE PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS UB

Durant el segon semestre s'han engegat dos programes de formació adreçats a personal d'administració i serveis que es presenten a processos selectius per accedir a l'escala de tècnic i de gestió. En aquests programes hi han participat persones especialistes en camps com el dret administratiu o la gestió de recursos humans a l'Administració pública.

Per afavorir la formació s'han creat dos campus virtuals amb 45 i 58 participants.

CONSELL DE COORDINACIÓ DE FORMACIÓ DE CENTRES

Amb la voluntat de garantir que les activitats de formació responguin a les necessitats reals dels centres i de contribuir a la línia estratègica de millora de la qualitat docent en els ensenyaments de la UB, des de l'ICE es va crear el 2005 el Consell de Coordinació de Formació dels Centres (aprovat per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern de 27 de gener de 2006). Aquest Consell continua treballant activament en l'organització d'activitats de formació a demanda dels centres.

S'ha fet una reunió del Consell de Coordinació:

3 de febrer de 2016. S'informa que s'inicia l'ús de la nova aplicació de gestió de l'ICE i s'anuncia que l'ICE assumirà la formació del PAS que es presenta a processos selectius. Es comparteixen també detalls del següent Congrés CIDUI, celebrat del 5 al 7 de juliol a la UAB. La Comissió fa una valoració de la formació realitzada als centres i de la formació general que s'ha ofert des de l'ICE. Es presenta també la formació programada per al 2016 i es fa un incís en la difusió de la formació que s'està fent a través del blog de la secció, el Twitter i el butlletí de l'ICE.

COL-LABORACIONS AMB CENTRES, UNITATS I SERVEIS DE LA UB

Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Innovació (CRAI)

S'ha continuat la col·laboració amb el CRAI a través de la seva directora, Adelaida Ferrer, i de la cap de la Unitat de Suport a la Docència, Mireia Casas, per mantenir un grup de treball estable adreçat a oferir de manera coorganitzada cursos, tallers, seminaris, assessorament, etc. sobre el gestor de continguts Moodle, del Campus Virtual de la UB.

Unitat de Formació Corporativa, de l'Àrea de Personal

S'han compartit places en diferents cursos organitzats per la Unitat de Formació Corporativa, amb un total de 28 participants:

- *Control banding.* Models simplificats d'avaluació del risc químic. Aplicació a l'estimació de l'exposició a productes químics
- Aplicació a la UB de la nova normativa de gestió de productes químics: GHS, reglaments CLP i REACH i substitució d'agents químics perillosos
- El risc al laboratori químic i biològic: com afrontar-lo
- Entorns personals d'aprenentatge per a l'actualització professional permanent (EPA) (2 edicions)
- Recursos de redacció per a la xarxa social
- Redacció de textos en anglès

Oficina de Qualitat de la UB

Elaboració de les dades de formació del professorat de la UB per als informes d'acreditació de graus i màsters per a l'AQU.

Fundació Bosch i Gimpera

Gestió de les activitats organitzades per aquesta fundació, que s'ofereixen cada any, per tal de potenciar la transferència de coneixement, tecnologia i innovació de la Universitat de Barcelona cap a la societat.

Àrea de Comunicació de la UB

- Gestió de les trobades de divulgadors científics de la UB que organitza cada any la Unitat de Cultura Científica i Innovació (UCC+i) de l'Àrea de Comunicació UB.
- Gestió de l'activitat «Camins infinits», un conjunt de seminaris oferts cada curs acadèmic.

Vicerectorat de Política Científica

Proposta del vicerector de Política Científica, Dr. Enric I. Canela, a través de Xavier Luri, coordinador de la Comissió de Divulgació de la UB, dins del Pla director de la UB «Eix de Divulgació», d'oferir cursos de formació per a divulgadors dins d'aquest Pla.

CONVENIS

Conveni amb l'Escola Superior de Relacions Públiques

- Desenvolupament d'activitats conjuntes per al perfeccionament del seu professorat.
- Gestió de les activitats de formació del seu professorat.

Conveni amb la Universitat de les Illes Balears

- Intercanvi i organització conjunta d'activitats formatives.
- Participació en el projecte Portal de Bones Pràctiques Docents.

Conveni amb la Universidad de Antofagasta

Aquest conveni ha permès impartir el màster en Docencia para Profesorado Universitario en format semipresencial. S'han format 70 professors en total.

ALTRA FORMACIÓ PER ENCÀRREC O COL·LABORACIÓ AMB CENTRES EXTERNS A LA UB

Encàrrec del programa educatiu STEM Barcelona. Ajuntament de Barcelona

Formació de doctorands d'universitats catalanes de l'àmbit científicotècnic interessats a participar en una iniciativa d'aprenentatge servei (ApS) que combini aprenentatge de competències socials i de comunicació amb promoció de vocacions científiques i servei a la comunitat. S'ofereixen dues edicions l'any: setembre-octubre de 2015 i gener de 2016, amb 30 hores per edició.

CFA Can Batlló (Centre de Formació d'Adults Can Batlló)

Creació i adaptació de materials i eines per a cursos semipresencials. 12 hores. 19-26 de maig de 2016.

Centro Universitario de Arte, Arquitectura y Diseño. Universidad de Guadalajara (Mèxic)

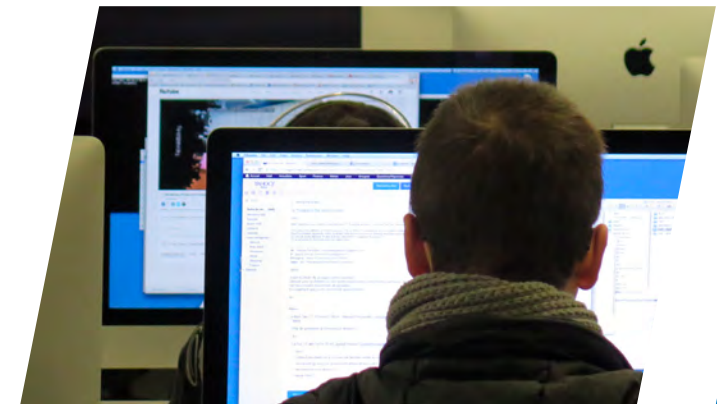
Responsable: Cynthia Lizette Hurtado Espinosa. Coordinadora d'investigació i postgrau. Formació en solució de problemes o orientat a projectes. Novembre de 2015.

Participació en el Comité Editorial Internacional

Revista Zincografia, revista de comunicació i disseny. Guadalajara, Mèxic. Membre de l'ICE: Teresa Pagès.

PARTICIPACIÓ EN COMISSIONS INTERNES A LA UB

- Consell de Qualitat de la UB.
- Comissió Tècnica per al Campus UB.
- Comissió d'Usuaris - Campus Virtual UB.

PARTICIPACIÓ EN COMISSIONS INTERUNIVERSITÀRIES

Comitè organitzador del Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació (CIDUI)

- La Secció d'Universitat de l'ICE ha col·laborat en la preparació i realització del Congrés CIDUI 2016: «Impactes de la innovació en la docència i l'aprenentatge», celebrat a la UAB els dies 5, 6 i 7 de juliol de 2016.
- La secció té l'encàrrec de portar a terme la coordinació general i el seguiment dels comitès del Congrés CIDUI.
- S'ha fet el tancament i valoració del Simposi CIDUI 2015: «Avaluació i canvis institucionals: cap a on anem?», celebrat a la UPC el dia 8 de maig de 2015.

Xarxa Estatal de Docència Universitària. Red Estatal de Docencia Universitaria (RED-U)

Com a membre institucional de RED-U, s'ha participat en els seminaris i les assemblees convocats per la xarxa RED-U.

- **Jornada RED-U 2015:** «De la docència amateur a la docència basada en la investigació: roles acadèmics emergents». Es va fer una reflexió sobre l'experiència universitària que ofereixen els campus de les universitats espanyoles. En aquesta jornada es va intentar reflexionar sobre com avançar en la docència perquè estigui basada en l'anàlisi sistemàtica de la pròpia actuació i de les investigacions existents. Organitzada per l'ICE de la Universitat de Salamanca, 26-27 de novembre de 2015.

- Simposi «El concepto de Scholarship of Teaching and Learning (SoTL)». Es proposa la idea de SoTL com a suport conceptual apropiat per construir un marc global i donar forma concreta a la idea de desenvolupament professional en el terreny de la docència universitària. Celebrat a la Universitat Autònoma de Barcelona, dins del marc del IX CIDUI, el 6 de juliol de 2016.

Grup Interuniversitari de Formació Docent (GIFD)

La secció forma part del grup de treball format per tots els ICE i unitats de formació de les universitats públiques catalanes. L'objectiu del grup és contribuir a una formació de qualitat del professorat universitari per millorar les seves competències docents. Ha obtingut diversos ajuts.

Xarxa d'ICE i serveis de formació de les universitats espanyoles. Red Institucional de Formación del Profesorado (REDIFOP)

L'objectiu de la xarxa és treballar amb un model conjunt de formació del professorat universitari i l'acreditació de la formació. L'ICE de la UB exerceix de coordinador.

- Coordinació de la xarxa institucional d'ICE i serveis de formació del professorat universitari de les universitats espanyoles. Com a tasca dintre d'aquesta xarxa, s'ha elaborat un estudi sobre la formació de professorat novell.
- Assistència a la Jornada REDIFOP. Trobada de directors dels ICE i secretariats de formació de les universitats espanyoles. Jornada celebrada a Salamanca el 23 de gener de 2015, amb presentació de conclusions i debat sobre l'acreditació de formació docent del professorat de l'Informe REDU2012, per part de Teresa Pagès, com a responsable del projecte.

- Reunió de treball entre Eduardo García Jiménez (Universidad de Sevilla i avaluador ANECA), Xavier Triadó, Rosa Sayós i Teresa Pagès. Tema: criteris per valorar el professorat i la formació, de cara a elaborar un document per a les agències de qualitat. Febrer de 2016.

PROJECTES I AJUTS

Portal de Bones Pràctiques Docents

És un projecte de col·laboració interuniversitari entre l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona per a la millora de la qualitat docent.

El portal vol ser un punt de trobada i de suport per al professorat universitari, per compartir i donar a conèixer bones pràctiques docents que facilitin el desenvolupament d'activitats d'ensenyament i aprenentatge en contextos concrets.

Les diferents experiències docents es presenten en reportatges breus, juntament amb els seus recursos complementaris, per ajudar el professorat a conèixer noves metodologies docents i nous instruments. Per facilitar la cerca, cada una de les experiències docents s'ha classificat segons el tipus d'activitat docent o mètode a què fa referència.

Les intervencions docents es tracten no només des del punt de vista teòric sinó també des de la visualització pràctica, i inclouen informació sobre els problemes relacionats amb la seva implementació i la valoració dels estudiants.

Ajut institucional per a projectes internacionals i promoció de la internacionalització. Vicerectorat de Política Internacional de la UB 2014-2015

Projecte sol·licitat en col·laboració entre la Secció d'Universitat de l'ICE de la UB i la Universidad de Tarapacá, Xile. **Títol del projecte:** Estudio sobre el desarrollo de las capacidades competenciales del profesorado universitario: perfil de un buen profesor según los estudiantes. **Coordinadora:** Teresa Pagès (ICE). **Finançat per:** Vicerectorat de Política Internacional de la UB. **Pressupost atorgat:** 700 €. De febrer a setembre de 2015.

Proyecto de Investigación en Educación UTA 2015. Universidad de Tarapacá, Xile

Projecte sol·licitat per la Universidad de Tarapacá, en col·laboració amb la Secció d'Universitat de l'ICE. **Títol del projecte:** Las competencias docentes del profesorado universitario para la mejora de los procesos de enseñanza aprendizaje en la UTA. **Coordinadora:** Gertrudis Cabello (Universidad de Tarapacá). **Finançat per:** Dirección General de Investigación, Universidad de Tarapacá, Xile. **Pressupost atorgat:** 2.770 €. De març de 2015 a març de 2017.

Ajut UNIDISCAT

Ajuts a les universitats del sistema universitari de Catalunya per col·laborar en el finançament de recursos materials i ajuts tècnics i personals a fi de garantir la igualtat d'oportunitats de l'alumnat amb discapacitat (UNIDISCAT). L'objectiu és formar el professorat en l'ús de les TIC perquè pugui personalitzar i desenvolupar continguts web per a estudiants amb dificultats d'accés a continguts digitals, així com fer accessibles algunes de les eines web emprades com a suport per a la docència, com ara vídeos sobre bones pràctiques docents. Es pretén promoure l'adopció de normes d'accessibilitat per part del professorat per facilitar l'accés als continguts digitals a les persones amb dificultats, i que aprenguin les metodologies que cal seguir per dissenyar els continguts accessibles. **Finançat per:** Consell Interuniversitari de Catalunya (AGAUR, Generalitat de Catalunya). **Pressupost atorgat:** 1.014 €.

Ajut INTERLINGUA

Ajuts a les universitats de Catalunya per a actuacions de foment i ús de les llengües en l'àmbit universitari (Interlingua 2016). Programes i activitats orientats a potenciar l'acollida i l'intercanvi lingüístic i cultural de l'alumnat i el personal docent i investigador. **Entitat subvencionadora:** AGAUR, Generalitat de Catalunya. L'objectiu és orientar per millorar les habilitats necessàries per impartir classes en anglès, i acompanyar els docents en l'adquisició i el desenvolupament de les competències lingüístiques pròpies d'una docència de qualitat en graus i màsters. **Finançat per:** Direcció General d'Universitats i Direcció General de Política Lingüística (AGAUR, Generalitat de Catalunya). **Pressupost atorgat:** 4.669,44 €.

VISITES DE REPRESENTANTS D'UNIVERSITATS LLATINOAMERICANES I COL-LABORACIONS

Durant aquest curs acadèmic, aquesta secció ha rebut la visita de:

- Visita de Mariela Alarcón, degana de la Facultad de Ciencias de la Salud de la Universidad de Magallanes, Xile. Setembre de 2016. **La reunió va tractar sobre què oferim i com organitzem la formació en docència i en recerca en docència.** Setembre de 2016.
- Entrevista amb David Ornelas, de la Universidad Autónoma de Baja California UABC, Mèxic, per donar-li a conèixer el programa de formació del professorat de la UB que organitza l'ICE. Setembre de 2016.
- Visita de Cynthia Lizette Hurtado Espinosa. Coordinadora d'investigació i postgrau de la Universidad de Guadalajara / Centro Universitario de Arte, Arquitectura y Diseño. **Tema: assessorament sobre formació de professorat, recerca en docència i publicacions.** Novembre de 2015.
- Visita d'Andrea Garrido Rivera, assessora curricular de postgrau. Unidad de Desarrollo Curricular de la Universidad del Bío-Bío, Xile. **Tema tractat: compatir experiències i conèixer altres formes d'abordar els processos de formació en docència.** Setembre de 2016.
- Visita de Roxana Medina, coordinadora de la línia d'ensenyament i aprenentatge del Centro de Bienestar. Vicerrectoria del Medio Universitario. Pontificia Universidad Javeriana de Cali, Colòmbia. **Tema tractat: com consolidar un centre per a l'ensenyament i aprenentatge del professorat. Volen aplicar-ho a la seva universitat per consolidar dos centres de la seva institució, un dels quals és el CEA (Centro de Enseñanza y de Aprendizaje).** Juny de 2016.
- Visita de Diana García, M. A. Investigadora de la Pontificia Universidad Javeriana de Colòmbia. **Tema: conèixer el funcionament i desenvolupament de programes similars en diferents parts del món, amb l'objectiu de conèixer bones pràctiques.** Març de 2016.
- Passantia: María Priscilla Rojas Polanco, directora general de Desarrollo Curricular, i Patricia García, col·laboradora. Universidad Santo Tomás Santiago, Xile. **Tema: establir un pla d'execució d'accions amb la finalitat de formalitzar vincles entre els equips d'investigadors i docents i assentar les bases per desenvolupar futurs projectes d'investigació i docència.** Del 30 de gener al 3 de febrer de 2017.

CONGRESSOS, JORNADES I SIMPOSIS

S'ha participat en les activitats següents:

IX Congrés Internacional CIDUI

ICE de la Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra, 7 de juliol de 2016

Títol de la taula rodona: «La formación del profesorado como factor de su desarrollo profesional y de mejora de la calidad de la docencia: evaluación y análisis institucional de su impacto»

Moderadora de la taula: Teresa Pagès, en representació del grup GIFD

IX Congrés Internacional CIDUI

ICE de la Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra, 5, 6 i 7 de juliol de 2016

Títol de la comunicació: «Desde el análisis de la docencia hacia la mejora e innovación. ¿Qué proponen los profesores noveles de la Universidad de Barcelona en el marco del máster en Docencia Universitaria para Profesorado Novel?»

Autors: Mercè Gracena, Juan Antonio Amador, Teresa Pagès, Rosa Sayós, Eva González, Lourdes Marzo, Mònica Mato

Presentació de la comunicació: Mercè Gracenea

IX Congreso Iberoamericano de Docencia Universitaria CIDUI

Múrcia, 31 de març, 1 i 2 d'abril de 2016

Títol de la comunicació: «Aprendiendo entre todos, sistematizando buenas prácticas»

Autors: Teresa Pagès, Anna Forés, Mònica Mato i Helga Jorba

Presentació de la comunicació: Anna Forés

XIII Foro Internacional sobre Evaluación de la Calidad de la Educación Superior y de la Investigación (FECIES)

Granada, 30 de juny, 1 i 2 de juliol de 2016

- **Títol de la comunicació:** «El sistema de garantía de calidad de los planes de formación del profesorado universitario»

Autors: Rosa Sayós, Teresa Pagès, Juan Antonio Amador, Eva González, Lourdes Marzo

Presentació de la comunicació: Teresa Pagès

- **Títol del pòster:** «Análisis comparativo del perfil docente del profesorado esperado por los estudiantes de la Universidad de Tarapacá y los de la Universidad de Barcelona»

Autors: Gertrudis Cabello, Mario Valenzuela, Franklin Yáñez, Teresa Pagès i Rosa Sayós

PUBLICACIONS

Amb participació de l'ICE

- Calvo, Jordi; Pagès, Teresa (comp.). (2015). «El aula Moodle: aprender y enseñar en la UB». Ediciones Octaedro, S.L., 134 p. Barcelona. ISBN: 978-84-9921-793-2. (Col·lecció Educación Universitaria).
- Pagès, T.; Hernández, C.; Abadía, A. R.; Bueno, C.; Ubieto-Artur, M. I.; Márquez, D.; Sabaté, S.; Jorba, H. (2016). «La innovación como competencia docente en la universidad: innovación orientada a la mejora de aprendizaje». *Aloma: (Revista de Psicología, Ciències de l'Educació i de l'Esport*, 34 (1): 33-43. ISSN (edició en paper): 1138-3194. ISSN (edició electrònica): 2339-9694.

- Pagès, Teresa; Sayós, Rosa; Amador, Juan Antonio; González, Evangelina; Marzo, Lourdes; Mato, Mònica. (2016). «La formación docente del profesorado de la Universidad de Barcelona: satisfacción, transferencia e impacto». *@tic. revista d'innovació educativa*, 17: 41-48. ISSN: 1989-3477. DOI:

- Pagès, Teresa; Sayós, Rosa; Amador, Juan Antonio; González, Eva; Marzo, Lourdes. (2016). «El sistema de garantía de calidad de los planes de formación del profesorado universitario». A: Ramiro-Sánchez, T; Ramiro, M. T.; Bermúdez, M. P. (comp.). *XIII FECIES*. Asociación Española de Psicología Conductual (AEPC). Granada, pàg. 376. ISBN: -978-84-608-9268-7.

- Cabello, Gertrudis; Valenzuela, Mario; Yáñez, Franklin; Pagés, Teresa; Sayós, Rosa. (2016). «Análisis comparativo del perfil docente del profesorado esperado por los estudiantes de la Universidad de Tarapacá y los de la Universidad de Barcelona». A: Ramiro-Sánchez, T; Ramiro, M. T.; Bermúdez, M.P. (comp.). *XIII FECIES*. Asociación Española de Psicología Conductual (AEPC). Granada, pàg. 588. ISBN: -978-84-608-9268-7.

Llibres

Col·lecció *Educación Universitaria*

- Medina Moya, J. L. (coord.). (2016). *La docencia universitaria mediante el enfoque del aula invertida*. Octaedro-ICE.
- Cano García, E.; Fernández-Ferrer, M. (2016). *Evaluación por competencias: la perspectiva de las primeras promociones de graduados en el EEES*. Octaedro-ICE.
- Turull Rubinat, M.; Albertí Rovira, E. (2016). *74 experiencias docentes del grado de Derecho*. Octaedro-ICE.

Col·lecció *Quaderns de Docència Universitària*

Sayós, R.; Amador, J. A; Pagès, T. (coord.). (2016). *Els treballs de fi de grau a la Universitat de Barcelona*. Octaedro-ICE.

INTERNACIONALITZACIÓ

- Participació en el Comitè Editorial Internacional de la revista *Zincografia*, revista de comunicació i disseny. Guadalajara, Mèxic. Membre de l'ICE: Teresa Pagès.
- La secció forma part de Comitè Organitzador i coordina el Comitè Científic i la Comissió Executiva del Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació (CIDUI).
- Participa en projectes en col·laboració amb universitats llatinoamericanes.
- Ha establert col·laboracions i convenis per a formació i assessorament amb universitats llatinoamericanes.
- Forma part del Pla d'internacionalització de la docència, coordinat per l'Àrea de Política Lingüística i del Rectorat de la UB, en la formació en idiomes per a la docència.

ice

Institut de Ciències de l'Educació
UNIVERSITAT DE BARCELONA

MÀSTERS I POSTGRAUS

15 cursos:

- 4 màsters
- 18 diplomes d'especialització / postgrau
- 3 experts

275 estudiants inscrits

Nom del curs	Direcció	Coordinació	Tipus	Modalitat
Autisme: diagnòstic i intervenció	Isabel Paula Pérez	Víctor Adé Guardiola*	Expert	Presencial
Bases de la política i la gestió universitària	M. Cristina Sanz López Miquel Martínez Martín Manuel Viader Junyent	M. Cristina Sanz López	Diploma d'especialització / postgrau	Semipresencial
Bases de la política i la gestió universitària	M. Cristina Sanz López	M. Cristina Sanz López	Diploma d'especialització / postgrau	Semipresencial
Disseny i gestió de la formació a les administracions públiques	Francesc Imbernon Muñoz Núria Serrat Antolí	M. José Pérez Cabrera	Expert	Semipresencial
Disseny i impartició de la formació continuada	Francesc Imbernon Muñoz Beatriz Jarauta Borrasca	M. José Pérez Cabrera	Expert	Semipresencial
Docència universitària per a professorat novell	Teresa Costas Pagès Juan Antonio Amador Campos	Juan Antonio Amador Campos Teresa Costas Pagès	Màster	Presencial
Educació emocional i benestar	Núria Pérez Escoda Rafael Bisquerra Alzina	Ester García Navarro* Núria García Aguilar*	Diploma d'especialització / postgrau	Presencial
Educació emocional i benestar	Rafael Bisquerra Alzina Ester García Navarro*	Ester García Navarro* Núria García Aguilar*	Diploma d'especialització / postgrau	Semipresencial
Evaluación educativa	Jaume del Campo Sorribas Migdalia M. Martínez Mena*	Antoni Sans Martí Sandra González Pons*	Màster	Presencial

*Extern/externa

ice

Institut de Ciències de l'Educació
UNIVERSITAT DE BARCELONA

EDUCACIÓ I COMUNITAT

The background of the slide is a light-colored wooden surface. In the upper left, there is a camera lens with the text 'LENS MADE IN JAPAN' visible. On the right side, a white smartphone is shown with a white charging cable plugged into its bottom. Several pens are scattered on the surface, some pointing towards the bottom right. The overall aesthetic is clean and modern, with a focus on educational and technological themes.

La Secció d'Educació i Comunitat pretén incidir en àmbits educatius i socials més enllà de l'escola i la universitat. Orienta les seves activitats a la millora i actualització de coneixements i competències per al creixement personal i cultural per fer realitat el principi de l'educació i la formació al llarg de la vida. En el curs 2015-2016, s'ha seguit treballant en la formació de professionals i tècnics d'educació i formació vinculats a entitats i institucions socials i educatives, i promovent l'educació i la formació en àmbits no formals per mitjà del treball en xarxa amb diverses entitats.

En el terreny de l'educació per al desenvolupament, la cooperació i la solidaritat, la secció:

- Ha continuat la relació amb la Fundació Solidaritat UB i la Federació Catalana d'ONG.
- Ha posat en marxa una nova edició del màster d'**Educació, Globalització i Transformació Social**, dirigit a tècnics d'entitats i professorat de tots els nivells preuniversitaris, en matèria de desenvolupament i educació.
- Ha mantingut la participació a la Comissió de Codi Ètic de la Federació Catalana d'ONGD.
- Ha seguit donant suport a l'Associació Catalana per la Pau en la valoració dels treballs de recerca de batxillerat sobre pau i drets humans.

La secció també promou el seguiment i la coordinació de grups de treball sobre participació comunitària i educació en valors amb professionals de diversos àmbits socioeducatius amb un mètode de treball entre iguals.

Així mateix, manté la presència en diversos espais de reflexió i debat de caràcter socioeducatiu, i és membre de comitès científics i grups coordinadors de jornades, simposis i congressos. Així, juntament amb el professor Joan Perera, la secció és present en el Comitè Científic del Simposi Llengua, Educació i Immigració, que prepara la seva desena edició per al novembre de 2016.

En l'àmbit de la formació de persones adultes, la secció ha reforçat la relació amb la Comissió de Formació de la Coordinadora de la Llengua de Barcelona, i ha dut a terme el seguiment i l'acreditació de cursos de formació per als seus tècnics i professorat.

Per donar continuïtat al conveni amb l'Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, la secció ha tancat l'avaluació del Programa d'Activitats Escolars del Consell de Coordinació Pedagògica, òrgan de participació de l'esmentat Institut. Aquest programa és una eina que posa en relació els centres educatius de Barcelona amb les institucions i entitats de la ciutat que ofereixen activitats educatives.

Finalment, la secció ha continuat la seva línia de publicacions digitals relacionada amb els temes que li són propis, amb textos sobre formació de professorat de persones adultes, entre d'altres, amb ubicació al Dipòsit Digital de la UB.

ice

Institut de Ciències de l'Educació
UNIVERSITAT DE BARCELONA

RECERCA

Aquesta secció ha dut a terme accions per als propòsits següents:

- Desenvolupar la recerca en els àmbits prioritaris de treball de l'ICE.
- Oferir als investigadors de la UB un servei d'informació, suport i assessorament sobre temes de recerca.
- Impulsar la generació i difusió de coneixement de naturalesa interdisciplinària sobre formació en l'àmbit educatiu.
- Promoure la creació d'equips i xarxes de recerca que contribueixin a generar i difondre coneixement interdisciplinari sobre l'ensenyament universitari.
- Difondre la recerca educativa, especialment la recerca sobre docència en els diferents nivells i àmbits educatius.
- Incentivar la participació dels investigadors de l'ICE en projectes competitiu.
- Promoure la formació d'investigadors sobre temes de recerca.

SERVEI D'ASSESSORAMENT A LA RECERCA (SAR)

L'objectiu fonamental d'aquest servei és oferir als investigadors informació, assessorament i formació sobre temes de recerca.

Des del SAR s'han atès 35 consultes de caràcter metodològic, entre individuals i grupals, a través de les quals s'ha donat assessorament a professorat de la UB i d'altres universitats catalanes, a persones que elaboren la tesi doctoral a la UB i a personal d'altres institucions. A més, s'ha fet el procés d'assessorament dels grups de recerca del Programa REDICE que han sol·licitat el servei.

Aquest curs s'ha continuat l'acord amb l'eLearn Center de la Universitat Oberta de Catalunya, a través del qual s'ha donat suport metodològic al seu professorat. S'han atès 22 consultes tant individuals com grupals i, a més, s'han fet tres tallers de formació sobre creació de qüestionaris en línia, redacció de textos científics i dissenys metodològics mixtos.

El SAR disposa d'un espai web per fer consultes:

i d'un altre espai per obtenir informació documental i de suport sobre la recerca:

CURSOS EN LÍNIA PER AL PROFESSORAT

Durant aquest curs aquesta secció ha iniciat un programa de cursos en línia adreçat al professorat dels diversos nivells educatius. Es tracta de cursos de 50 hores de durada sobre temes transversals i s'han fet dues edicions al llarg del curs acadèmic. Aquest programa és continuació dels programes Clip i Clip Universitari que l'ICE ha portat a terme conjuntament amb IL3-UB des de febrer de 2004.

En el cas del professorat d'infantil, primària, secundària es tracta de cursos adreçats al professorat d'escoles públiques, privades i concertades de Catalunya i l'idioma d'impartició és el català. En canvi, en el cas del professorat universitari es tracta de cursos adreçats a professorat d'universitats de fora de Catalunya i de fora d'Espanya, per tant, l'idioma d'impartició és el castellà. En alguns cursos la formació s'ha fet extensiva a professionals de l'educació (pedagogs, professors, educadors socials, treballadors socials, formadors, coaches educatius, consultors en educació i psicòlegs que treballin en l'àmbit educatiu).

Aquesta oferta es desenvolupa a través del Campus Obert de la UB i es basa en l'ús d'Internet i d'eines telemàtiques. Els trets principals d'aquesta modalitat formativa són: la facilitat d'ús, la comoditat i la flexibilitat en la realització del curs, els continguts de qualitat desenvolupats a aquest efecte i un model pedagògic que integra recursos comunicatius -els fòrums de debat, el correu electrònic, el treball col·laboratiu i diferents eines d'avaluació i autoavaluació sobre els continguts digitals de cada curs. En aquest model, la figura del tutor/a és clau perquè la seva tasca se centra en la consecució dels objectius didàctics del curs, facilitar l'aprenentatge, posar l'alumnat en situació de pràctica progressiva, avaluar el procés d'aprenentatge de l'alumnat en relació amb la matèria i el calendari de treball i potenciar l'ús dels diferents recursos didàctics del campus.

Concretament, s'han dut a terme les activitats formatives següents:

Títol del curs	Durada (hores)	Professorat
Diseño de planes docentes en actividades formativas on-line (dues edicions)	50	Lisette Fernández
Diseño de rúbricas para la evaluación de competencias	50	Ligia Guglietta
Gamificació per a l'ensenyament de competències (dues edicions)	50	Laia Arnau
Mindfulness en el entorno educativo (dues edicions)	50	Alejandra Sánchez

ACTIVITATS DE FORMACIÓ EN RECERCA COORGANITZADES

S'han coorganitzat les activitats de recerca següents:

- Taller «Creació de qüestionaris de recerca en línia (II). Del disseny a l'anàlisi de dades», l'octubre de 2015. Aquesta activitat ha estat organitzada conjuntament amb l'eLearn Center de la Universitat Oberta de Catalunya.
- Taller «Redacció de textos científics en l'àmbit de l'e-learning», els mesos de novembre i desembre de 2015. Aquesta activitat ha estat organitzada conjuntament amb l'eLearn Center de la Universitat Oberta de Catalunya.
- Taller «Dissenys metodològics mixtos: models i estratègies d'integració de mètodes de recerca quantitativus i qualitativus», els mesos de gener i febrer de 2016. Aquesta activitat ha estat organitzada conjuntament amb l'eLearn Center de la Universitat Oberta de Catalunya.

SUPORT AL PROCÉS SELECTIU DE PROMOCIÓ INTERNA DEL PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS FUNCIONARI DE LA UB

Durant aquest curs, aquesta secció ha donat suport als tribunals qualificadors encarregats del procediment de selecció dels candidats que han participat en les convocatòries dels processos selectius per a l'ingrés a l'escala de gestió (subgrup A2) i per a l'ingrés a l'escala tècnica d'administració (subgrup A1) del personal d'administració i serveis funcionari de la UB.

Aquest suport s'ha focalitzat en la formació i en el suport metodològic i tècnic als membres dels tribunals pel que fa a l'elaboració d'instruments d'avaluació, com ara proves objectives, casos pràctics, rúbriques o entrevistes per competències, i, en general, pel que fa a la correcta implementació d'un procés d'avaluació.

VISITA DE REPRESENTANTS D'UNIVERSITATS LLATINOAMERICANES

Durant el mes d'octubre de 2015, aquesta secció ha rebut la visita de representats de la Universidad de Valparaíso (Xile) interessats en el nostre Programa de Recerca en Docència Universitària (REDICE), el nostre Servei d'Assessorament a la Recerca (SAR) i els nostres cursos en línia dirigits al professorat universitari, cursos totalment en línia i en castellà que versen sobre temes transversals d'interès per a professorat de les diferents àrees de coneixement.

Al llarg del curs també s'ha rebut la visita de representats de la Universidad de Guadalajara (Mèxic) interessats especialment en el nostre Programa de Recerca en Docència Universitària (REDICE).

Aquestes trobades han posat de manifest la importància de donar suport institucional a la recerca en docència universitària, incloent-hi el suport metodològic necessari per portar-les a terme, com un mitjà per millorar la qualitat de la docència a nivell superior i de formar millors professionals a les diferents àrees de coneixement. A més, han permès constatar la importància de la formació del professorat universitari, sobretot del professorat novell, i la conveniència i utilitat de la formació en línia per a la formació de qualitat del professorat que es troba fora de Catalunya i que no pot beneficiar-se de la formació presencial.

PROGRAMA DE PASSANTIES INTERNACIONALS

Maria Teresa Colén, responsable de la línia de recerca sobre formació permanent del professorat de la Secció de Recerca de l'ICE, conjuntament amb Mercè Gracenea, secretària de l'ICE, han coordinat aquest curs el «Programa internacional d'assessorament i intercanvi d'experiències en innovació i recerca en docència i formació del professorat universitari. Metodologies i avaluació per desenvolupar un currículum per competències» d'aquest Institut. En el marc d'aquest programa, s'han rebut dues professores de la Universidad de Valparaíso (Xile) de l'àrea de salut que han vingut a fer passanties sobre metodologia i avaluació docent.

REVISTA D'INNOVACIÓ I RECERCA EN EDUCACIÓ (REIRE)

Aquest curs acadèmic s'ha continuat l'edició de la revista electrònica *Revista d'Innovació i Recerca en Educació (REIRE)*, que es pot consultar al web següent:

La finalitat central d'aquesta publicació és oferir un espai de consulta i difusió de la recerca i de la innovació educativa, especialment sobre docència en els diferents nivells i àmbits educatius. És un espai d'intercanvi entre investigadors i innovadors de l'àrea i, a més, pretén:

- Fer visible l'activitat i els resultats de recerca i d'innovació en educació obtinguts dins dels projectes i grups de l'ICE de la UB.
- Difondre l'activitat de recerca i d'innovació educativa desenvolupada per col·laboradors externs, principalment personal investigador del territori català, però també de la resta del món.
- Oferir documentació i recursos de suport a la recerca i a la innovació educativa, d'utilitat per al personal investigador.
- Esdevenir un fòrum de debat i intercanvi sobre qüestions d'innovació i recerca educativa.

Aquesta revista està incorporada als espais de Revistes Científiques de la Universitat de Barcelona (RCUB) i de Revistes Catalanes amb Accés Obert (RACO). Es publica dues vegades a l'any, concretament els mesos de gener i juliol. A més, està gestionada amb l'estàndard internacional Open Journal Systems (OJS).

Actualment *REIRE* està indexada a les bases de dades per a l'avaluació de la qualitat o l'impacte DICE, Latindex, MIAR, RESH, In-RECS, CIRC i Google Scholar, a les bases de dades bibliogràfiques ProQuest, REDINET, ULRICH'S, Dialnet i Academic Journals Database, als portals de revistes d'accés obert DOAJ i Dulcinea i al sumari de Journal-TOCs, i manté el segell de qualitat com a «Revista reconeguda» per la Universitat de Barcelona.

Durant el curs 2015-2016 s'han publicat els números 1 i 2 del volum 9 de la revista, amb la quantitat següent d'articles:

Secció de la revista	Nombre d'articles
Estudis i tendències	3
Articles de recerca	7
Articles d'innovació	1
Fitxes i articles metodològics	2
Ressenyes de llibres i tesis doctorals	4

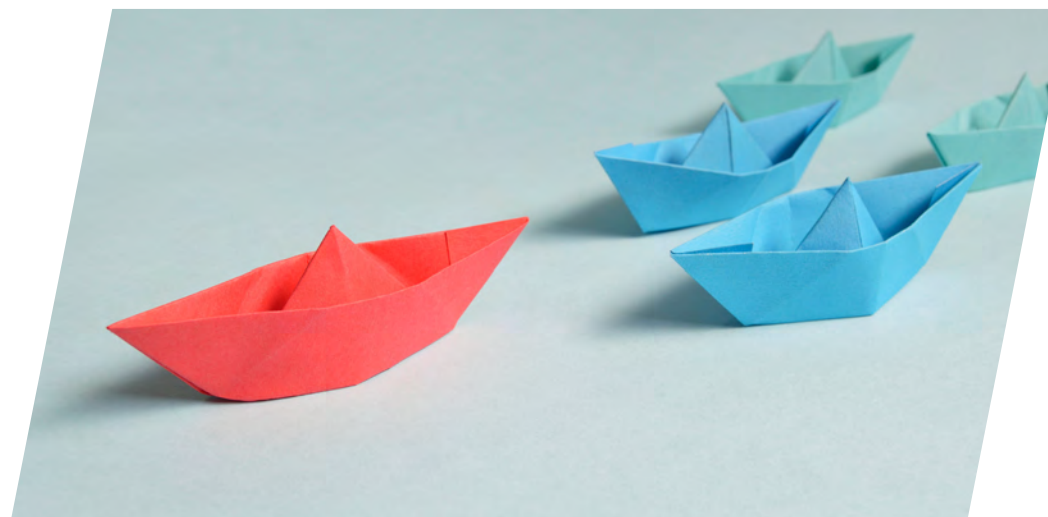
PROGRAMA DE RECERCA EN DOCÈNCIA UNIVERSITÀRIA I EQUIPS DE RECERCA

El Programa de Recerca en Docència Universitària (REDICE) de l'ICE de la UB, gestionat per la Secció de Recerca, té com a objectiu promoure la creació d'equips i xarxes de recerca que contribueixin a generar i difondre coneixement interdisciplinari sobre l'ensenyament universitari.

Enguany ha finalitzat el període de l'ajut als projectes de recerca que havien estat seleccionats a la convocatòria REDICE-14. Tots els grups de recerca han presentat un informe final sobre l'acció de recerca duta a terme, que han estat avaluats satisfactòriament.

El juny de 2016 s'ha resolt la Convocatòria REDICE-16. En aquesta convocatòria s'han prioritzat els projectes de recerca que s'emmarcaven dins d'alguns dels temes següents:

1. La semipresencialitat a la docència universitària
2. Qualitat docent i avaluació del professorat
3. Desenvolupament i avaluació de competències de l'alumnat
4. Orientació i plans d'acció tutorial
5. Metodologies d'avaluació continuada
6. Suport dels entorns virtuals en la formació universitària presencial
7. Relació entre l'ensenyament universitari i el món laboral
8. El gènere en la docència universitària
9. Gestió i coordinació del professorat per a la docència

Han resultat seleccionats 33 projectes, en els quals participen un total de 380 investigadors. La temàtica més recurrent ha estat la dedicada al desenvolupament i l'avaluació de competències de l'alumnat, amb el 33 % dels projectes. Per altra banda, la relació entre l'ensenyament universitari i el món laboral també ha destacat com a línia escollida entre els equips i ha representat el 24 % dels projectes.

Els equips han estat treballant durant el curs. En alguns casos, han requerit l'assessorament metodològic de l'ICE i s'espera tenir un informe de progrés el desembre de 2016 que inclogui una breu memòria amb els objectius i les tasques realitzades durant el primer any del projecte.

Adicionalment, s'han actualitzats els dos cercadors posats en marxa durant el curs anterior, als quals es pot accedir des de la pàgina web de l'ICE de la UB.

Al primer cercador, que conté les dades de tots els grups seleccionats a les convocatòries REDICE des dels seus inicis, l'any 2004, s'hi han incorporat les dades dels projectes seleccionats a la convocatòria REDICE-16. Aquest cercador permet fer la cerca per nom de l'investigador principal, per línia de recerca en la qual s'insereix el projecte, per àrea de coneixement i per centre.

Al segon cercador, que es focalitza en la producció científica dels grups REDICE seleccionats des de l'any 2006, s'hi han incorporat els resultats de les investigacions de la convocatòria prèvia (REDICE 14). En aquest cas, la cerca es pot fer per temàtica, per àrea de coneixement, per any i per tipus de producció científica.

GRUPS I PROJECTES DE RECERCA

L'ICE té adscrits dos grups de recerca consolidats:

- el Grup de Recerca per a l'Estudi del Repertori Lingüístic (GRERLI), dirigit pel professor Joan Perera i per la professora Liliana Tolchinsky, i
- el Grup d'Entorns i Materials per a l'Aprenentatge (GR-EMA), dirigit per la professora Begoña Gros i pel professor Artur Parcerisa.

Ambdós grups han estat reconeguts per la convocatòria SGR 2014 de la Generalitat de Catalunya com a grups de recerca consolidats amb finançament. L'objecte d'aquesta convocatòria és donar suport als grups de recerca de Catalunya que treballen en les diferents àrees científiques.

- «Casos en xarxa per a la formació: estudi empíric, creació d'un dipòsit digital, identificació de bones pràctiques en el seu ús». Institut de Ciències de l'Educació-Universitat de Barcelona. REDICE14-1478. 2014-2015. Investigador principal: Artur Parcerisa Aran.

- «Construcció de coneixement pedagògic a partir de la transferència d'experiències d'Aprenentatge Servei (ApS) en la formació inicial de mestres». Projecte 2014 ARMIF 00044. 2014-2015. Investigadora principal: Montserrat Payà Sánchez.
- «Del mestre reflexiu al mestre que investiga». Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR). Projecte 2015 ARMIF 00037. 2016-2017. Investigadora principal: Montserrat Payà Sánchez.
- «El desarrollo de la calidad textual en castellano y catalán L2. Indicadores léxicos, morfosintácticos y discursivos». Ministeri d'Economia i Competitivitat. EDU2012-34394. 2013-2015. Investigador principal: Joan Perera Parramon.
- «El saber del estudiante universitario sobre su propio proceso de aprendizaje». Conveni de col·laboració per al desenvolupament de recerques. Universidad de Guadalajara. 2014-2017. Investigadors principals: Begoña Gros, Núria Giné.
- «El treball en equip interdisciplinari a la universitat a partir de la identificació de microcompetències, de facilitadors i d'obstacles per al seu desenvolupament». Institut de Ciències de l'Educació - Universitat de Barcelona. REDICE16-1624. 2016-2017. Investigador principal: Artur Parcerisa Aran.
- «Empoderamiento de ciudadanos inmigrantes mediante el diseño participativo de plataformas sociales digitales». Ministeri d'Economia i Competitivitat. EDU2015-67332-P. 2016-2018. Investigadora principal: Begoña Gros Salvat.
- «Escritura analítica y diversidad lingüística: cambios evolutivos y microevolutivos desde la educación primaria a la educación superior». Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat. EDU2015-65980-R. 2016-2018. Investigadors principals: Joan Perera Parramon i Liliana Tolchinsky Brenman.
- «Las condiciones para el aprendizaje de la composición escrita». Ministeri d'Economia i Competitivitat. EDU2012-36577. 2013-2015. Investigadora principal: Liliana Tolchinsky Brenman.
- «Projecte de revisió i adequació pedagògica de plans docents d'accions formatives de la Diputació de Barcelona». Diputació de Barcelona (DIBA). 8049/16. 2015-2016. Investigador principal: Artur Parcerisa Aran.

Adicionalment, s'ha participat en el projecte següent en el marc de la línia de recerca sobre formació permanent del professorat de la Secció de Recerca de l'ICE:

«Desarrollo del conocimiento profesional a través del plan de estudios del grado de maestro en educación primaria. Perspectivas del alumnado y el profesorado». Ministeri d'Economia i Competitivitat (MINECO). Projecte I+D+i, coordinat amb la Universidad de Santiago de Compostela. EDU2012-39866-CO2-02. 2013-2017. Investigadora principal: Maria Teresa Colén Riau.

PARTICIPACIÓ EN CONGRESSOS, JORNADES I ALTRES ACTIVITATS FORMATIVES

S'ha participat en les activitats següents:

- **Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació: «Impactes de la innovació en la docència i l'aprenentatge»**, el mes de juliol de 2016.
- **Curs sobre «Introducció al tractament i presentació de dades per a la gestió administrativa»**, a l'Institut d'Estadística de Catalunya, el mes d'octubre de 2015.
- **Curs sobre «Tractament de continguts informatius al web. La notícia *on line*»**, el mes d'abril de 2016.
- **Seminari «Disseny i avaluació de casos pràctics»**, el mes d'abril de 2016. Seminari impartit per Lissette Fernández Núñez, tècnica de la Secció de Recerca de l'ICE.
- **Seminario de Estrategias de Diseño y Análisis de Investigaciones Cualitativas**, el mes de juliol de 2016, a la Universitat Autònoma de Barcelona, amb la ponència «Análisis narrativo temático», presentada per Lissette Fernández Núñez, tècnica de la Secció de Recerca de l'ICE.
- **Taller «L'ICE a les xarxes socials. Twitter i Slideshare»**, el mes de desembre de 2015.
- **V Congreso Internacional «Nuevas Tendencias en la Formación Permanente del Profesorado»**, a la República Dominicana, el mes de juliol de 2016, on Maria Teresa Colén Riau, responsable de la línia de recerca sobre formació permanent del professorat d'aquesta secció, ha format part del Comitè Organitzador.
- **V Seminari «Bones pràctiques en avaluació per competències: la perspectiva de les primeres promocions de graduats»**, el mes de novembre de 2015.

AJUTS DE RECERCA

S'han obtingut els ajuts següents:

Ajut per a revistes científiques del Vicerectorat d'Informació i Comunicació de la UB. Subvenció per l'import de 750 euros. Mitjançant aquest ajut s'ha finançat, parcialment, la correcció lingüística dels articles de la revista.

ice

Institut de Ciències de l'Educació
UNIVERSITAT DE BARCELONA

PUBLICACIONS DE L'ICE

The background of the slide is a light-colored wooden surface. In the upper left, there is a close-up of a camera lens with the text 'LENS MADE IN JAPAN' visible. On the right side, a white smartphone is shown with a white charging cable plugged into its bottom. Several pens are scattered on the surface, some pointing towards the bottom right.

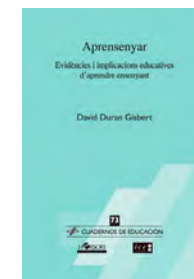
Durant el curs 2015-2016 l'ICE ha continuat promovent la publicació d'estudis i informes relacionats amb l'educació a través de les seves col·leccions de llibres i revistes.

LLIBRES

Col·lecció Quaderns d'Educació

En col·laboració amb l'editorial Horsori.

- **Actividades comunicativas para enseñar competencia oral.** M. J. del Río, M. J. Galván-Bovaira i M. Sancho, 2016.
- **Aprensenyar. Evidències i implicacions educatives d'aprendre ensenyant.** D. Duran, 2016.
- **Evaluación persuasiva. Una aplicación del modelo ECCEO.** X. Chavarría i E. Borrell, 2016.

Col·lecció Educación Universitaria

En col·laboració amb l'editorial Octaedro.

- **El aula Moodle. Aprender y enseñar en la UB.** J. Calvo i T. Pagès (comp.), 2016.
- **Los estudiantes de la universidad actual. Quiénes son, cómo son i qué estudian.** L. Daza i M. Elías, 2016.
- **Evaluación por competencias: la perspectiva de las primeras promociones de graduados en el EEES.** E. Cano i M. Fernández (ed.), 2016.

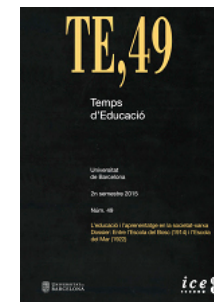

REVISTES

Temps d'Educació

Revista de pedagogia que publica treballs referits a l'educació i la formació en tots els àmbits i nivells.

- Núm. 49. Monografia. *L'educació i l'aprenentatge en la societat-xarxa: de la metàfora del contenidor a la metàfora de la connexió.*
- Núm. 50. Monografia. «Temps d'Educació», cinquanta números (1989-2016).

Enseñanza de las ciencias sociales

En col·laboració amb la Universitat Autònoma de Barcelona.

Revista dedicada a la investigació en didàctica de la geografia, la història i les ciències socials en general.

Núm. 15

Revista d'Innovació i Recerca en Educació (REIRE)

Revista electrònica de consulta i difusió de la recerca educativa, especialment de la recerca sobre docència en els diferents nivells i àmbits educatius.

2015, vol. 9, núm. 1.

2016, vol. 9, núm. 2.

PUBLICACIONS DIGITALS

Jornades i congressos

- V Jornades d'Educació i Arxius: «Patrimoni documental i centres educatius». J. Palos i P. Reverté (coord.).
- XII Jornades d'Educació Emocional: «Educació emocional i neurociència». B. Barredo, R. Bisquerra, N. García, A. Giner, N. Pérez i A. Tey.
- V Jornada d'Intercanvi d'Experiències de la Família de Serveis Socioculturals i a la Comunitat. A. Casanovas, A. Fernández, A. Gil, M. Martínez i P. Nus (coord.).

Docència i metodologia docent

- English Is It! (ELT Training Series). Vol. 4. R. M. Fàbrega, A. M. Fuentes i L. Montoro (coord.), i N. Viñas.
- English Is It! (ELT Training Series). Vol. 5. R. M. Fàbrega, A. M. Fuentes i L. Montoro (coord.), i M. A. Sánchez.
- English Is It! (ELT Training Series). Vol. 6. R. M. Fàbrega, A. M. Fuentes i L. Montoro (coord.), i N. Viñas.
- Medicamentos: cuál, cuando, cómo. Proyecto de Aprendizaje y Servicio para Educación Secundaria. T. Sió, L. Recuero, M. Montobbio, S. Maymó, L. Freixa, P. Gascón, R. Bosch i C. Albaladejo.

ice

Institut de Ciències de l'Educació
UNIVERSITAT DE BARCELONA

ANNEX

Secció	Activitat	Inscripcions	Persones matriculades	Dones	Homes	% Dones
Universitat	Formació permanent	2.868	1.838	1.202	636	65,40
	Activitats coorganitzades	525	458	305	153	66,59
	Activitats acreditades	2.076	1.592	993	599	62,37
	Total	5.469	3.888	2.500	1.388	64,30
Educació infantil, primària i secundària	Formació permanent	4.445	4.025	3.192	833	79,30
	Formació en línia	106	102	72	30	70,59
	Total	4.551	4.127	3.264	863	79,09
Educació i comunitat	Formació permanent	202	133	86	47	64,66
Quadre resum	Formació permanent del professorat d'educació infantil, primària, secundària i formació professional	4.647	4.158	3.278	833	79,74
	Formació en línia	106	102	72	30	70,59
	Formació del professorat universitari	5.469	3.888	2.500	1.388	64,30
	Total	10.222	8.148	5.850	2.251	72,21
	Màster	354	354	201	48	80,72
Total		8.502	6.051		71,17	

Institut de Ciències de l'Educació
UNIVERSITAT DE BARCELONA